

เอกสารวิชาการตลาดวิชา ชุด ตุลา/ตุลา/พฤษภา

เอกสารหมายเลข 6

“6 ตุลา 2519” ตาย 1 ถ้าไม่ใช่ “ไอ้ปัด” แล้วใคร ? :

ความอับจนทางปัญญาและประวัติศาสตร์ของ

“สยามประเทศ (ไทย)”

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

รายนามคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปี 2551

(ก่อตั้ง พ.ศ. 2509 โดย นายป๋วย อึ๊งภากรณ์ นายเสนห์ จามริก ฯลฯ)

นายเสนห์	จามริก	ประธาน
นางสาวเพ็ชรี	สุมิตร	รองประธาน
นายเกริกเกียรติ	พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
นายรังสรรค์	ธนะพรพันธุ์	กรรมการ
นายวิทยา	สุจิตธนารักษ์	กรรมการ
นางสาวกุสุมา	สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นายธเนศ	อาภรณ์สุวรรณ	กรรมการ
นางสาวศรีประภา	เพชรมีศรี	กรรมการ
นายวีระ	สมบูรณ์	กรรมการ
นายประจักษ์	ก้องเกียรติ	กรรมการ
นายพิภพ	อุดร	กรรมการ
นางสาวอุบลรัตน์	ศิริยุดักดิ์	กรรมการ
นางสาวศุภลักษณ์	เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรียญกษาปณ์
นายชาญวิทย์	เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
นายธำรงค์ดี	เพชรเลิศอนันต์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายทรงยศ	แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

“6 ตุลา 2519” ตาย 1 ถ้าไม่ใช่ “ไอ้ปัด”แล้วใคร ?:

ความอับจนทางปัญญาและประวัติศาสตร์ของ

“สยามประเทศ (ไทย)”

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

(1)

วิวาทะว่าด้วยอดีตที่ถูกจุดขึ้นมาด้วยคำสัมภาษณ์ของ นรม. สมักร สุนทรเวช ในการ “รัฐประหารนองเลือด 6 ตุลาคม 2519” นั้น (เห็น?) มีคนตาย 1 คน กับตีใหม่ร้ายใจของ รมต. เฉลิม อยู่บำรุงว่าด้วยสาเหตุทางประวัติศาสตร์ อันหลุมโศกโศกและนองเลือดเจ็บปวดครั้งนั้นมาจาก “ไอ้ปัด” คน (ตัว) เดียว ว่าจะดั่งกล่าวแม้จะ “มุสา” หรือ “บิดเบือน” ประวัติศาสตร์เพียงใด แต่ก็น่าถือเป็นปัญญาที่เป็นบวกได้ กล่าวคือ

- ก. ทำให้อดีตที่ “ถูกทำ” ให้ลืม หรือ “ลืม” ไปแล้วโดยรัฐหรือคนจำนวนมากน้อยนั้น กลับฟื้นขึ้นมาได้อีกครั้งหนึ่ง เข้าทำนองปรัชญาพื้นบ้านไทยวน-ลาว ที่ว่า “ของกิน บ่กิน ผู้เฒ่า ของเก่า บ่เล่า ผู้ลืม”
- ข. ข. วิวาทะดังกล่าวของคนระดับสูงของรัฐที่เป็น นรม. และ รมต. จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ จะโดยมีวาระซ่อนเร้น หรือไม่ก็ตาม ควรมองจากระดับกลางๆล่างๆในเชิงบวก กล่าวคืออาจทำให้มีการรื้อฟื้นชำระ และ ทบทวนบทเรียนประวัติศาสตร์ 6 ตุลา (และ/หรือ 14 ตุลา และ/หรือ พฤษภา 2535) ขึ้นมาใหม่ให้กลายเป็น “ประวัติศาสตร์ร่วม” ของสังคมนี้

และประเทศชาตินี้ อย่างน้อยก็ในระดับกลางและล่างลงมา ที่แม้จะยังไม่ได้
ซึ่งอำนาจ แต่ก็กว้างขวางกว่า เป็นตัวแทนของชาติและประชาธิปไตย
มากกว่า

(2)

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาว่าด้วย “ข้อมูล” และ “การตีความ” ในเบื้องต้น
“ข้อมูล” จะต้องได้รับการสอบ/สืบสวน ค้นคว้าให้กระจ่างชัดที่สุดเท่าที่จะทำได้
ก่อนที่จะก้าวไปสู่ “การตีความ” และบทสรุป และดังนั้น จำนวนคนตายเท่าไร จะ
เป็น 1 คน หรือ 100 คน ดูเผินๆ ก็ “ตาย” ไปแล้วเหมือนกัน แล้ว “จะเอาอะไร
กันนักกันหนา” นั้น หาใช่เรื่องเล็กรื่องน้อยไม่ เพราะมันนำไปสู่การตีความ ไปสู่
ข้อสรุปว่า เหตุการณ์นั้น เป็นเรื่อง “ส่วนตัว” ของคนเพียงไม่กี่คน (ไอ้ปัดคนเดียว
เท่านั้นหรือ) หรือเป็นเรื่องของ “สังคม” ของ “ประเทศชาติ” กันแน่ และที่หนีไม่
พ้นคือ การเสกสรรปั้นแต่งข้อมูลก็ “มีสิทธิ” ได้รับการประณามว่า “มุสา” และ
หรือ “บิดเบือน” ประวัติศาสตร์

(3)

เอกสารของทางราชการสมัยนั่นเอง ซึ่งใช้ตราครุฑ และตีพิมพ์เพื่อชี้แจง
(หรือ “แก้ตัว”) โดย “คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน” อันมี พล. ร.อ. สฤษดิ์ ชะลอ
อยู่เป็นหัวหน้า ซึ่งเป็นผู้สนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้นายธานินทร์ กรัย
วิเชียร เป็น นรม. และให้นายสมัคร สุนทรเวช เป็น รมต. มหาดไทย ภายหลังการ
รัฐประหาร 6 ตุลาคม 2519 นั้น ก็ระบุว่ามียกคนตาย “46” คน

เอกสารดังกล่าวนี้ คือ Facts of the Incident on 6th October 1976 ซึ่ง
ตีพิมพ์ขึ้นเป็นภาษาอังกฤษพร้อมรูปประกอบและส่งไปเผยแพร่ทั่วโลกเมื่อ
วันที่ 21 ตุลาคม 1976 (2519) มีข้อความตอนหนึ่งว่า “A total of 46 persons were
killed, including students, police and members of the public” เอกสารยังกล่าว
ต่อไปอีกว่ามีผู้ถูกจับกุมทั้งหมด 3,059 คน และได้รับการประกันไปแล้ว 2,600
คน (A total of 3,059 persons were arrested. Of this, 2,600 have been released
on bail)

(4)

นั่นเป็นข้อมูลของรัฐ ของทางราชการสมัยนั้น ซึ่งหากจะเชื่อถือกันได้ ก็
จะต้องมีการตรวจสอบเช็กกับข้อมูลอิสระอื่นๆ ในยุคสมัยเดียวกันนั้น น่าสนใจ
ว่านาย Nicholas Bennett สมาชิกองค์กรอิสระที่ประสานงานเรื่องเกี่ยวกับสิทธิ
มนุษยชนในสมัยนั้น (Coordinating Group for Religion in Society: CGRS)
กล่าวว่าองค์กรของเขาได้สำรวจและประเมินว่า มีคนถูกสังหารในวันที่ 6 ตุลา
ประมาณ 300 คน อีกประมาณ 11,000 คนถูกจับด้วยข้อหา “ภัยสังคม” (ดู
ความหมายของเขาใน Bangkok Post 14 February 2008)

(5)

หนึ่ง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับคนรุ่นปัจจุบันที่ “เกิดไม่ทัน” และ/หรือ “ไม่
อยู่ในเหตุการณ์” นั้น ขอกล่าวท้าวความถึงบุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญๆ สมัยนั้น
คือ “ใครเป็นใครเมื่อ 6 ตุลา 2519” ก็มีอาทิ ม.ร.ว. เสณีย์ ปราโมช เป็น นรม. พล

ตรีประมาณ อติเรกสาร เป็น รมต. เกษตร พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ เป็น รมต. อุตสาหกรรม นายชวน หลีกภัย เป็น รมต. ยุติธรรม

อธิบดีกรมตำรวจ คือ พล.ต.อ.ศรีสุข มหินทรเทพ รองอธิบดีฯ คือ พล.ต.ท.ชุมพล โลหะชาละ ทั้งยังมี พล.ต.ท.สล้าง บุญนาค เป็นรองผู้กำกับการ กองปราบปราม และมีนายตำรวจแถวหน้าๆ เช่น พล.ต.อ.มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น พล.ต.ท.ณรงค์ มหานนท์ พล.ต.ต.เสนห์ สิทธิพันธ์ พล.ต.ต.บุษยามา วรณโกวิท พล.ต.ต.สุวิทย์ โสคติทัต

ทางด้านลูกเสือชาวบ้านมี พล.ต.ต.เจริญฤทธิ์ จรรย์สโรมรัญ เป็นผู้มีส่วนหัวหน้ากระทั่งแดงก็คือ พล.ต.ต.สุคตสาย หัสดิน ณ อยุธยา และยังเป็นรองผู้อำนวยการ กอ.รมน. อีกด้วย และมีพรรคพวกสำคัญ คือ นายเฉลิมชัย มัจฉาภรณ์ นอกจากนี้ทางด้านผู้นำสงฆ์ที่ต่อต้านนิสิตนักศึกษา ก็คือ กิตติวุฑฒโฆภิกขุ ซึ่งมีผู้นำนอพล นายวัฒนา เขียววิมล เป็นมิตรร่วมรบ และที่สำคัญคือมีกระบอกเสียงวิทยุสถานี “ยานเกราะ” กับเครือข่ายวิทยุเสรี อันมีนายทหารโฆษกปลุกระดมคนสำคัญ คือ อุทาร์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ทั้งร่วมด้วยอาจารย์ “ฝ่ายเกลียด” เช่น ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ หรือนักเขียนเช่น “ทมยันตี” ฯลฯ

สมัยนั้น ผบ.สส. คือ พลเรือตรีสงัด ชลออยู่ ดังกล่าวข้างต้น ที่กลายเป็นหัวหน้าคณะนายทหาร ทำ “รัฐประหาร 6 ตุลา 2519 (แต่ใช้ชื่อไม่ถูกต้องวิชา รัฐศาสตร์ว่า “การปฏิรูป” เช่นเดียวกับครั้ง 19 กันยายน 2549 หรืออีก 30 ปีต่อมา

ที่แทนจะเรียกตนเองให้ถูกต้องว่า “รัฐประหาร” แต่กลับเรียกผิดๆว่า “ปฏิรูป”) รมย์นั้นมี ผบ.ทบ. ชื่อพลเอกเสริม ณ นคร(เพิ่งรับตำแหน่งต่อจากพลเอกบุญชัย ารุงพงศ์) ส่วนผบ.ทร. คือ พลเรือเอกอมร ศิริกาชะ และ ผบ.ทอ. คือ พลอากาศ อกกมล เตชะตุงคะ

(6)

ทางธรรมศาสตร์ซึ่งกลายเป็น Thailand Killing Field หรือ “ทุ่งสังหาร هنگกรุงรัตนโกสินทร์”นั้นมี ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นอธิการบดี และมีนายก ษ. คือ นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ ส่วนผู้นำนักศึกษา “เป้านิ่ง” ของการ ังหารหมู่ ก็มีเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาฯ ชื่อนายสุธรรม แสงประทุม ายกสโมสรมนิตจุฬาฯ คือ นายอเนก เหล่าธรรมทัศน์ และนายกองค้ำการ ักศึกษารามคำแหงฯ คือ นายมหินทร์ ดันบุญเพิ่ม เป็นต้น

นักศึกษา “ตัวเล็กๆ” ที่ไม่ใช่ระดับนำ แต่ได้กลายเป็น “ข้อกล่าวหา ลาสติก” ว่าด้วย “การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ” และ “ไม่จงรักภักดี” ต้องการ าลาย “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” คือ นายวิโรจน์ ตั้งวานิชย์ และนาย ทินันท์ บัวหัทธิน 2 นศ. มธ. ผู้แสดงละครล้อเลียน ณ ลานโพธิ์ เรื่องพนักงาน นตรีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 2 นาย คือ นายวิชัย เกษศรีพงศา และนายชุมพร ทุม ษย์ ที่ถูกฆ่าตายที่นครปฐม ละครเรื่องนี้ต่อต้าน “แผนการทำรัฐประหาร” ของ ณะบุคคล (หรือ “มือที่มองไม่เห็น”) ที่นำ “จอมพลถนอม กิตติขจร” กลับเข้า ะเทศไทยด้วยกลยุทธ์ลอบนำเข้าไป “บวชเณร” ที่สิงคโปร์ก่อน แล้วก็ห่ม

ฝ่าเหล็กลอบนำเข้ามา “บวชพระ” อีกรอบหนึ่ง ที่วัดบวรนิเวศ บางลำภู (ของ
พระญาณสังวร) ซึ่งก็นำไปสู่ประท้วงและการปราบปรามนักศึกษาและประชาชน
อย่างโหดเหี้ยมด้วยอาวุธร้าย และจบลงด้วยการทำ “รัฐประหาร 6 ตุลา” ยึด
อำนาจ

(7)

ย้อนกลับไปในเรื่องของวิวาทะ 6 ตุลา ที่เกิดขึ้นจากคำสัมภาษณ์ของ
นรม. สมักร และ รมต. เฉลิมนั้น เราไม่ทราบได้ว่ามี “วาระซ่อนเร้น” ไດหรือไม่
เพราะเรื่องของ 6 ตุลา ก็ทั้งถูก “ทำให้ลืม” และ “ถูกลืม” ไปแล้วในระดับของ
สังคมและประเทศชาติ แต่คำสัมภาษณ์ดังกล่าวอาจมีเป้าหมายซ่อนเร้นในการทำ
ให้เรื่องของ “6 ตุลา” กลายเป็นเรื่องเล็กเรื่องน้อย ไร้สาระ ไม่มีความสำคัญ และ
ไม่จำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบ (คือที่ผู้กุมอำนาจรัฐหรือ “มือที่มองไม่เห็น” ใน
สมัย 2519 ที่ใช้สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ในการประกอบ
อาชญากรรม ทำรัฐประหารยึดอำนาจเมื่อ 6 ตุลา) นั้น และก็ไม่จำเป็นจะต้อง
รับผิดชอบต่อบาปและความทารุณโหดร้ายครั้งกระนั้น นี่เป็นวิธีปิดความ
รับผิดชอบ ที่ผู้กุมอำนาจรัฐใช้มาตลอดเวลา และยังใช้ได้ผลอยู่ (รวมทั้งในกรณี
14 ตุลา 2516 และพฤษภาเลือด 2535)

ในประเด็นต่อมา ก็ทำให้ฝ่าย “ขวาจัด” ของรัฐบาลผสมชุดปัจจุบัน ที่เป็นการ “เถี่ย
เซี่ยะ” กันชั่วคราวในพรรคพลังประชาชน และทำให้เราๆท่านๆ หลงเชื่อว่า นรม.
สมักรเป็นเพียง “นอมินี” ของคุณทักษิณ ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อเอาคะแนนเสียงเลือกตั้งจาก
“รากหญ้าและรากแก้ว” นั้น กลับมีอำนาจต่อรองเหนือ (อดีต) ฝ่ายซ้ายสุดในพรรคฯ

ซึ่งก็พิสูจน์ให้เห็นได้ชัดว่าไม่ค่อยจะมีใครจากฝ่ายซ้ายเก่า จะกล้าหรือออกมา
แสดงความคิดเห็นหรือจุดยืนที่ชัดเจน แข็งขันและที่ตรงกันข้ามกับข้อมูล
ประวัติศาสตร์ และกับ นรม. สมัครและ รมต.เฉลิม ยกเว้นบางท่านที่ออกมาอย่าง
ผ่าๆเบาๆ และดูจะไม่ติดอกติดใจต่อ “อวิชาประวัติศาสตร์” ครั้งนี้เท่าไร

ดังนั้น คำถามก็คือ นี่เป็นการ “เกี้ยเซี้ยะ” กัน “ชั่วคราว” ของ พปช. ภายใน
รัฐบาลสมัคร แบบเดียวกันกับระหว่างเหมาเจ๋อตุงและเจียงไคเช็ค หรือเป็น “เกี้ยเซี้ยะ”
กัน “ถาวร” แบบไทยๆ (ที่ “หยวนๆ หรือ ชั่วๆ” กันไปเรียบร้อยแล้ว)

(8)

และนี่ก็นำเรามายังอีกประเด็นหนึ่งของคำสัมภาษณ์ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน
ตีพิมพ์ใน นสพ. ข่าวสด 22 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งมีข้อความว่า “กรณีกระทรวงศึกษาฯ
เหยียบยกรื่องเหตุการณ์ 6 ตุลา มาพิจารณาชำระประวัติศาสตร์ ว่าไม่มี และตนก็
ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ ส่วนใครจะเป็นเจ้าภาพในการพิจารณา คงไม่เกี่ยวกับ
กระทรวงศึกษาธิการ” นี่เป็นคำสัมภาษณ์ของคนระดับรองนายฯ และ รมต. ศึกษาฯ
อ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์

นี่เป็นเรื่องน่าห่วงและน่าวิตกยิ่ง เพราะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการศึกษา
วงชาติบ้านเมืองของเราได้อย่างชัดเจนว่า ผู้นำของไทยระดับสูง ต้องการให้นักเรียน
ตินักศึกษาหรือแม้แต่ประชาชนทั่วไป “ลืม” อะไรบางอย่างที่สำคัญๆ และ “จำ”
อะไรบางอย่างที่ไม่สำคัญ มากเสียกว่าจะคำนึงถึงว่าอะไรคือ “การศึกษา” อะไรคือ
ประวัติศาสตร์” ดังนั้น (อีกนั่นแหละ) “6 ตุลา” ต้องถูกทำให้ “ลืม” มากกว่าทำให้
“จำ” และประวัติศาสตร์ ก็หาได้เป็น “บทเรียน” ของสังคมหรือประเทศชาติของเราไม่

มาหลอ

หน้าอาหารค่ำ "๕ ตุลา" สย

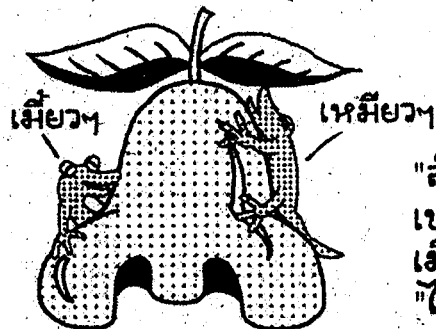
▼ บางคนเป็นหอมตะ! ว่านไปที่ปี-ทุกไม

หมาป่าฆ่าแกะตายแค่ตัวเดียว! สาบหนได้

กระทู้ 6 ตุลา

▼ เมืองไทยมี
จิ้งจกพันธุ์ใหม่
คือ "จิ้งจกเดือนตุลา"

"สังคมหา
เพราะปก
เมืองพา
"ไลท์แอน

โดย ทิม

ิ่ง "ไ้ปัด" ก็สรุปว่า
เป็น คน จุด ชน วม

▲ นักตัดแต่งพันธุกรรมประวัติศาสตร์
พยายามตัดต่อ "6 ตุลา" เหลือแค่
"จมูก" ไม่ให้โยงถึง "สมอง"

โอกาส ทือโอกาส
ตุลา" ถล่ มคู้ ต่อ สู้
พรรคตัวเองเป็น
มาแล้ว 3 สมัย
ยคิดขำระประวัติ
ร 6 ตุลา

ศ. 6 ตุลา
!(สำหรับ
ที่จะเอาไปทำ
งเทียว! ▶

ทเค 23 02 51

โดยหลักของการศึกษา กับหลักของวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์นั้น เหตุการณ์สำคัญๆ อย่าง 6 ตุลา 2519 สมควรจะต้องบรรจุอยู่ใน “แบบเรียน” วิชา สังคมศึกษาหรือประวัติศาสตร์ ในระดับมัธยมด้วยซ้ำไป หากจะต้องรอไปถึง ระดับมหาวิทยาลัยไม่ แต่ปัญหานี้ก็ขึ้นอยู่กับ “นโยบาย” กับ “แนวคิด” และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับ “จิตสำนึก” ว่าด้วย “ประวัติศาสตร์” ของผู้กุมอำนาจรัฐใน ระดับของรัฐบาลและระดับกระทรวงฯ

หลายปีดีดักมาแล้ว ที่กระทรวงฯดังกล่าว ยังคงย่ำอยู่กับที่ ย่ำอยู่กับเพียง เรื่อง “ประวัติศาสตร์” โบราณโบราณอันเต็มไปด้วยเรื่อง “จักรๆวงๆ” เป็นเรื่องของบุคคลชั้นสูงเพียงหยิบมือเดียว เป็นเรื่องของวงศ์ตระกูลเพียงไม่กี่วงศ์ตระกูล หาก “ประวัติศาสตร์” ที่เป็นเรื่องที่ “ใกล้ตัว” ของ “ผู้คนจำนวนมาก” ของผู้คนที่หลากหลายวัฒนธรรมและภาษา ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็น “ประชาชน” ของ บ้านนี้เมืองนี้ไม่ กล่าวโดยย่อเรายังไม่มี “ประวัติศาสตร์ของสังคม” หรือ “ประวัติศาสตร์ของชาติ” ที่แท้จริงนั่นเอง

ดังนั้นวิชาประวัติศาสตร์ (และ/หรือที่ถูกแปรสภาพให้ไร้พลังสร้างสรรค์ กลายเป็น “วิชาสังคมศึกษา” ไปแล้วนั้น) ก็กลายเป็นเรื่องน่าเบื่อ มีแต่ท่องจำ (ชื่อ นาม ลำดับ) และกลายเป็น “ยากล่อมประสาท” กับทั้ง

สร้างสติปัญญาให้กับเยาวชนเท่าไรนัก ไม่น่าแปลกใจเลยที่จะหานักเรียน
ศึกษาแม้แต่ตั้งแต่ระดับประถมหรือมัธยม ที่จะสนใจวิชานี้ขึ้นมาได้

(10)

กล่าวโดยย่อ การที่ “6 ตุลา” ถูกรื้อฟื้นขึ้นมาฮือฮาโดย นรม. และ รมต.
ของท่านแรกนั้น ก็คงกลายเป็นเป็นเพียงการตอบโต้กันทางการเมือง (โดยเฉพาะ
ห่างยิ่งจากพรรคฝ่ายค้านในปัจจุบัน ที่เคยเป็นรัฐบาลที่แสนจะอ่อนแอแล้วก็
ยึดอำนาจไปเมื่อ 6 ตุลาคม 2519) แต่แล้วท้ายที่สุดก็จะเจียบหายไปเหมือน
ไม่เคย โดยเฉพาอย่างยิ่งถ้าจะพิจารณาจากคำสัมภาษณ์ว่า “ไม่เกี่ยวกับ
กระทรวงศึกษาธิการ” ของ รมต. สมชาย วงศ์สวัสดิ์ข้างต้น เพราะนี่เป็น
“ประวัติศาสตร์” หรือวิชาที่ผู้กุมอำนาจของรัฐระดับสูง ไม่ว่าจะระดับ ครม. เจ้า
กระทรวง หรือล่างลงมาหน่อยที่เป็นคณบดี เป็นผู้บัญชาการ เป็นผู้อำนวยการ
ถือเป็นหัวหน้าภาควิชาใดๆก็ตาม มักต้องการให้เรา “ลืม” มากกว่าให้เรา “จำ”

วิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องของ “การต่อสู้” “แย่งชิงพื้นที่” กันใน
ฝ่ายกระดานของตำราเรียนแบบเรียน ในสื่อสารมวลชนทั้งของฝ่ายรัฐและฝ่าย
เอกชน (นสพ. วิทยุ และทีวี) และที่สำคัญในยุคปัจจุบันคือในโลกอินเทอร์เน็ต
และอีเมล์

และ ดังนั้นอีกเช่นกัน ความใฝ่ฝันถึงการชำระประวัติศาสตร์ หรือการทำ
เรื่องของ “6 ตุลา” ไม่เป็นเพียง “ตำนาน” หรือ “ความทรงจำส่วนตัว” เป็นเรื่อง

ได้เห็นด้วยตา ก็คงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากในสถานการณ์และสภาพการเมืองปัจจุบัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การทำให้ “6 ตุลา” (หรือ 14 ตุลา หรือ พฤษภาประชาธิปไตย) เป็น “ประวัติศาสตร์ของชาติ” หรือของสังคมโดยแท้จริงนั้น เป็นเรื่องที่เกิดมองไม่เห็น

(11)

“6 ตุลา” คืออีกหนึ่งบท (ที่ไม่) เรียนของสังคมของเรา เช่นเดียวกับเรื่องของ “14 ตุลา” หรือเรื่องของ “พฤษภา 2535” ดังนั้น สยามประเทศ (ไทย) ก็ยังก้าวไม่พ้น “วังวน” ของการทำผิดและพลาดได้อีกตลอดเวลา เหมือนๆกับเรื่องของรัฐประหาร (ที่เรียกกัน “ผิดๆ” ทางวิชารัฐศาสตร์ด้วยชื่ออันรุ่มร่าม ว่าเป็นการ “ปฏิรูป” ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข) นั่นก็คงต้องมีอีก ซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ (2550 ของ “เนติบริการและรัฐศาสตร์บริการ” ที่ถูกเสียดสีว่าเป็น “รัด-ทำ-มะ- นวย-ฉบบั๋วหัวถูน”) นั่น ก็คงจะถูกฉีกทิ้ง และร่างกันขึ้นมาใหม่อีก สังคมและประเทศชาติของเรายังไม่พ้นจาก “วัฏจักรของความชั่วร้าย” ของการเมือง “น้ำเน่า” แบบนี้

(12)

อาจกล่าวได้อีกว่า กรณีและวิวาปะที่เกิดขึ้นครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึง “ความอับจนทางปัญญาและวิชาประวัติศาสตร์” ในบ้านเมืองของเรา และดูเหมือนว่าเราจะยังไม่มีทางออก ทั้งนี้ทั้งนั้น เพราะผู้กุมอำนาจรัฐ เป็นผู้กำหนดเกมนี้ตลอดเวลา นั่นคือการทำให้ “ลืม” มากกว่าให้ “จำ”

และที่สำคัญ นั่นคือผลของการใช้ “ความรุนแรง” หรือการกระทำ
อาชญากรรมโดยรัฐ” ต่อประชาชนของตนเอง เพื่อรักษาอำนาจและ
ผลประโยชน์ของ “คณะปฏิวัติ” ของตนไว้ ดังที่เป็นที่ประจักษ์จากหลักฐาน ทั้ง
เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งที่เป็นภาพถ่าย ทั้งที่เป็นภาพยนตร์ ในการสังหารหมู่
“รัฐประหาร” 6 ตุลา ในวันนั้น ผู้กุมอำนาจรัฐ (หรือ “มือที่มองไม่เห็น”) ใช้ทั้ง
อาวุธสงคราม ใช้ทั้ง ดชด. ทั้งตำรวจในกรุง ทั้งอันธพาล ทั้งลูกเสือชาวบ้าน
หน่วยจัดตั้งอย่างนวพล กระทิงแดง กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ ใช้ทั้งสื่อวิทยุ (ยานเกราะ)
บเครือข่ายทั่วประเทศ ใช้ทั้งทีวี ปลุกระดมให้เกิดความคลุ้มคลั่งและก่อ
อาชญากรรมขึ้นมาได้

เรื่องทำนองนี้ เกิดอยู่ตลอดเวลาแม้จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ โดยเฉพาะอย่าง
ในกรณีของ “จังหวัดภาคใต้” ซึ่งความรุนแรง และทารุณกรรมที่เราเห็นได้จาก
ของ “6 ตุลา” และ “พฤษภาเลือด” ก็คงมีความเหมือนกันกับกรณีของ “กรือเซะ”
และ “ตากใบ” (หรืออีกมายมายกรณี แอวชายแดนที่ไม่เป็นข่าวและไม่เป็นภาพ)

เพียงแต่ว่า นั่นอยู่ไกลแสนไกลจากพวกเราๆท่านๆ ที่อยู่ใกล้ศูนย์กลาง
ของอำนาจใน กทม. และมองไม่ค่อยเห็น ทั้งยังสัมผัสก็ไม่ค่อยจะได้ และ/หรือ
“มัมแคร์ด้วยซ้ำไป” (ขอให้ดูงานศิลป์ชิ้นเยี่ยมยอดของมานิต ศรีวานิชภูมิ ในชุด
“ใจ ขาว น้ำเงิน” โดยเฉพาะรูปชายคนหนึ่ง ใส่สูทสีชมพู มาดูการทารุณกรรมศพ
ถูกแขวนคอบนาวีวิชิตชัย อมรกุล นิสิตจุฬาฯ ที่ต้นมะขาม สนามหลวง)

อย่างไรก็ตาม ผลพลอยได้จากวิวาทะล่าสุดครั้งนี้ น่าจะทำให้เราไปใ้ไกลและสูงกว่าเพียงแค่ นรม.สมักร รมต.เฉลิม และ รมต. สมชาย เพราะสิ่งที่เรียกว่า “หัวใจ” ของวิชาประวัติศาสตร์ ก็คือการตั้งและตอบคำถามว่า who, what, when, why “ใคร คือผู้อยู่ในเหตุการณ์นั้น ทั้ง “ผู้กระทำ” และ “ผู้ถูกกระทำ” ทั้งผู้ชนะและผู้แพ้ ใครคือผู้คนเหล่านั้น มาทำอะไรกัน กระทำทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในที่ลับตาและที่เปิดเผย กระทำกันตั้งแต่เมื่อไรจนถึงวันที่ 6 ตุลาคม (และหลังจากนั้นด้วย) และที่สำคัญคือ ทำไม ทำไม และทำไมจึงต้องทำหรือถูกกระทำใน “รัฐประหาร และอาชญากรรมนองเลือด” ครั้งนั้น

สรุปสุดท้าย ผู้เขียนเชื่อว่า “6 ตุลา” เป็นชิ้นส่วนหนึ่งที่สำคัญของประวัติศาสตร์ ของการเมืองระดับชาติ และของยุคสมัยใหม่ใกล้ตัวเรายิ่ง เพราะนับตั้งแต่การปฏิวัติ พ.ศ. 2475 (เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง ไม่ใช่เพียงแค่ยึดอำนาจเปลี่ยนรัฐบาล) เป็นต้นมา ไม่มีเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และการเมืองใด จะมีผลกระทบอย่างรุนแรงสันตะเทียนต่อสังคมของเราเท่ากับ “เหตุการณ์ 14 ตุลา 2516” ที่ผู้คนระดับกลางและล่างที่เป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชน สามารถโค่นล้ม “ระบอบอำมาตยาเสนาธิปไตย” ที่มีแกนกลางอยู่ที่ “คณาธิปไตยของถนอม-ประภาส-ณรงค์” ลงได้ จาก 14 ตุลา 2516 จนถึงถึง 6 ตุลา 2519 เพียงเวลาไม่ถึง 3 ปีติ “ระบอบเสนา-อำมาตยาธิปไตย” ก็พินาศสิ้นชีพ

นมาใหม่ ทั้งนี้ด้วยการทำ “รัฐประหาร” และประหัตประหารนักเรียนนิสิต
นักศึกษาไปในเวลาเดียวกัน

“6 ตุลา” เป็นผลพวงของ “14 ตุลา” หากไม่มี “14 ตุลา” ก็คงไม่มี “6
ตุลา” เหตุการณ์แรกนั้นแม้จะมี “บาดแผล” แต่ก็ดูเหมือนจะเป็นแผลที่จะหายขาด
ได้ และก็กลายเป็น “ประวัติศาสตร์” ที่ได้รับ “การจดจำ” ได้รับการรับรอง และมี
พื้นที่ (แม้จะยังไม่มากและอย่างบิดๆเบี้ยวๆ) ในตำราในแบบเรียน ใน
เอกสารมวลชน ตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ “6 ตุลา” อย่างนำมือเป็นหลังมือ

(15)

“6 ตุลา” เป็นหนึ่งใน “ประวัติศาสตร์บาดแผล” ของสยามประเทศ
(ไทย) ที่น่าเชื่อว่าแผลยังคงพุและพองอยู่ลึกๆ “6 ตุลา” แม้จะถูกทำให้ “ถูกลืม”
ทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ทั้งจากผู้กุมอำนาจรัฐ (“มือที่มองไม่เห็น”) ทั้งจาก
หลายๆท่านๆเอง แต่ “ประวัติศาสตร์บาดแผล” ของ “6 ตุลา” ก็ยังคงเป็น “ปีศาจ
หรือผีของประวัติศาสตร์” ที่ยังคงวนเวียน ทั้งลอกทั้งหลอน ทั้งเรียกร้อง รอการ
ชำระ” แก้วไขรักษาเยียวยาให้ถูกวิธีของศาสตร์แห่งสังคม

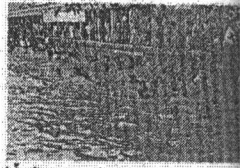
ประวัติศาสตร์เป็น “ศาสตร์” ที่แปลกประหลาด และเป็นประชาธิปไตย
ปกกว้าง ใครๆ ก็เข้ามาร่วมวงได้ และที่สำคัญคือ “ไม่มีอายุความ”

แผนที่เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519

'6 ตุลาคม 2519' คือการปิดล้อมเพื่อฆ่าหมู่นิสิตนักศึกษาประชาชนกลางเมือง ที่ชุมนุมกันในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กว่า 5,000 คน โดยผู้ร่วมฆ่าโดยตรง ได้แก่ ตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยคอมมานโด หน่วยปฏิบัติการพิเศษ (นปพ.) สันติบาล ตำรวจท้องที่ ตำรวจน้ำ ถูกเลือกชาวบ้าน กระทั่งแดง และนพพล แพร์คุ้มการโดย วิทยุขานเกราะของกองทัพไทย

สาเหตุการฆ่าหมู่อย่างอำมหิตครั้งนี้ เพราะผู้ชุมนุมในธรรมศาสตร์ต่อต้าน การกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมทรราชเมื่อครั้ง '14 ตุลา' ถนอม กิตติขจร

การปฏิบัติการฆ่า เป็นแผนที่จัดวางไว้อย่างดี เพื่อผลท้ายสุดคือการ ยึดอำนาจโดยคณะทหารและกลุ่มอำนาจเก่าในเย็นวันเดียวกับที่ฆ่าได้เสร็จแล้ว การล้อมฆ่าผู้ชุมนุมเมื่อเล่าโดยอาวุโสสงครามเริ่มแต่เวลา 01.30 น. ถึง 11.00 น. ภายหลังทางการไทยแจ้งว่า มีผู้รอดตายให้จับกุม 3,154 คน มีผู้เสียชีวิตเพียง 46 คน ?????????.....

5. แม่น้ำเจ้าพระยา-ท่าพระจันทร์ : 07.00-11.00 น. หนีตายออกจากธรรมศาสตร์โดยลงสู่แม่น้ำเพื่อไป โดยมิ ศตท. ที่ท่าเรือ และเรือของตำรวจคอยยิง บางคนจมน้ำหายไป บางคนได้รับความช่วยเหลือ ท่าพระจันทร์ บางคนหนีเข้าวัดมหาธาตุ แต่ ตำรวจจนจับทั้งหมดถูกกวาดจับได้ในบริเวณนี้

6. สนามฟุตบอล : 11.00 น. การฆ่าในธรรมศาสตร์ยุติลง นักศึกษาและผู้ชุมนุมจำนวน กว่า 2,000 คน ถูกกวาดต้อน จากคึกคักต่าง ๆ ลงสู่สนาม ฟุตบอล ถูกบังคับให้ถอดเสื้อ และนอนคว่ำหน้าทั้งหญิง และชาย ต่อมาจึงไปจับรถ ไปสักข้างไว้ซึ่งหลอเอแห่ง ส่วนใหญ่ที่โรงเรียนพลตำรวจ บางเขน ซอบุรี และนครปฐม

4. สนามหลวง : ระหว่าง 08.00-10.00 น. ผู้ชนะการก่อกบฏกรรมนักศึกษาและผู้ชุมนุมที่พยายามหนี ธรรมศาสตร์ ด้วยการใช้ รุกขิ เอชาเอกรัตนอลากไปเผาเรียงอย่างที่บริเวณพระเมรุสมณีนิมมยพม ในทาง อนุภท นิสิตจีนปีที่ 2 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ถูกแขวนคอที่คืนระฆังในสนามหลวง ด้วยวิธีการต่าง ๆ

ภาพปกหน้า – หลัง : ภาพชุด “Horror in Pink” (ปีศาจสีชมพู) ในซีรีส์ “Pink Man”

โดย มานิต ศรีวานิชภูมิ

http://bact.blogspot.com/2007_11_01_archive.html